

Szerkesztőség és kiadó hivatal

S. Jechényi-utca SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

HIRDETÉSENYEK.

Hirdetési pénzek és a kiadás körüli pa... valamint a lap szelemi részét illető minden körülmények ideintéendők.

Indumentelen levelek csak ismert kézírtól fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bához hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitior egyszeri beiktatásért 5kr Bélyegdíj minden hirdetésért kőn 30 kr Nyilvált 4 hasábos petitiorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglaljt ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Kedd, szeptember 13

178. szám.

A király üdvöz'ete.

(P. C.) Sent István birodalm'nak északnyugoti részétől egész a délkeletig, a Kárpátok egyik végétől a másikig, hatalmas had estek hatalmas hadoszlopai gomolyognak, melyek a legfőbb hadur s zemei látára az ősi nagy h dgyakorlatokat végzik, hogy saját vitézségüket, de még inkább — s ez volt az idén főcélul kitűzve — a hadvezérek lángelméjűségét, gyakorlati járasságát bebizonyítsák.

A nagy harci ját k a Nyitra melletti baraktáborban vette kezdetét s a király a felsőmagyarországi főkegy püspöki városban, a pompás Nyitravölgyben fogadta az egyházi és világi méltóságok és hadóságok hódolatát. Harminczöt év óta — jegyzi meg a „Pester Correspondenz“ — ő felsége m gerkezése alkalmából, — nem látogatta meg a király országának e részét s el lehet képzelni, mily lelkesültséggel, mily örömmel sietett az összes lakosság, hogy az ország koronás fejét, a lovagias királyt szemtől-szembe láthassa.

A ki magyarországot s lakosait ismeri, csak természetesen találja, hogy a megjelentek mindannyija sz rmaszás-, nyelvi- és felekezeti különbség nélkül az uralkodó mag s személye iránti loyális odaadás és őszinte ragaszkodás egyenő érzémeitől volt áthatva, azon uralkodó iránt kiévtizedek óta naponkint s óránkint tényleges bizonyítékair adta összes népeit egyforma melegséggel, jószággal és őszinteséggel átölelő szeretetének, mindnyájunk javát és boldogulását figyelembe vő uralkodói bölcseségének és igazságosságának. Így hát a királyi szavak, melyeket Nyitrán a hódoló küldöttségekhez intézet, nem tévesztették el mindazokban kikhez intézve voltak, a legmélyebb, legtartósabb hatást előidézn; nem tévesztették el, hogy mindnyájuk által teljes

értelmükben s jelentőségükben megértésenek s megszívleltének.

Azon szavakat értjük, melyeket a király a törvényhatóságok és a katoikus papság küldöttéhez inté et. A küldöttségek fogadtatásánál, hogy az alkotmányos szokásnak, melynek szigorú betartására a király kérelhetlen szigorral ügyel, elégtétessék, Orcy báró, mint a be ügyminiszterium ideiglenes vezetője és a felelős ősszminiszterium képviselője bár jelen volt és ő felsége épen e két igen jelentőségteljes választ, melyekről szólunk, p pírrol olvasta le, míg minden egyéb beszédre szabadon válaszolt: a legkisebb kételyt sem tűri azon állítás, hogy a király ez a kalommal személyes, hogy úgy mondjuk, magán néze ének és meggyőződésének is kifejezést akart adni, amint azokat már ismételen, még ha arra ünnepélyes alkalom nem is volt, ugyanily értelemben világosan és kerekken kimondotta.

A király akarja, hogy ezen ország minden gyermeke egyenő keresztény szeretetben és tesztvérségben részesüljön, ő nem ismer másodrendű állampolgárokat és nem tartja sem a vallás parancsaival, sem az ország törvényeivel és a korszellem kívánalmaival, a modern műveltséggel és polgárisultsággal meggyeztethetőnek azt, hogy az állam valamely alattvalója hitvallása miatt megvetessék, mellőzött legyen, avagy épen üldöztesék és sérelmet szenvedjen. A király a hódolni jött pap-ág s zemei elé a püspökök követendő példáját állította. — Megértették. Ha igen, akkor azon szomorú események, melyeknek Felső-Magyarország kevés hóval ezelőtt színhelye volt, többé nem fognak ismétlődni.

És a király akarja, hogy Magyarországot minden polgára egyforma gyermeki érzelmekkel tisztelje és megszeresse, mint hazáját. Minden hamis értelmezést,

mi den félremagyarázást kizáró nyíltsággal jelentette ki a király, hogy ő alattvalói hűséget, dinasztikus, loyális érzületet hazafiaság nélkül nem ismer; reményét, meggyőződését fejezte ki, hogy Felső-Magyarország népe vallási és nemzeti iségi különbség nélkül a hazafias érzet tekintetében is egyenő niveau-n áll, egynek érzi magát szeretett Magyarországnak több lakóival. A Hurbánok s a többi képzelt, kik utópiikkal az ország határain kívül gravitálnak s a becsületes, derék tót népet agyremiéknek megnyern és a hazától s ennek törvényétől elidegeníteni szeretnék, csak megértik ezt! Most hát tudják, a mit eddig mátha nem tudták volna, tettették magukat: hogy Magyarország királya Magyarország lakóival olyan dinasztikus hűséget, mely a hazaszeretettel a legbensőbbben összefüztve nincs, — nem ismer.

Nagy horderő el bírnak e szavak, melyeket a király Felső-Magyarországon a néppel való közvetlen érintkezése alkalmával mondott; tartalomban és értékben fölértnek azok a legszebb trónb széddele; fölöttük vitatkozni nem lehet, mint a miniszteri felelősség rovására irandó trónb széd fölött lehet; azokra esetleges kifogásokkal, ellenvetésekkel válaszolni lehetetlen; csak egyetlen választ tűrnek meg azok, s ez: a bennük foglalt atyai intelem loyális megszívlelése. A ki a királyi szavai ellen cselekszik, az nem dicsekedhetik hódoló hűséggel s ha agitációi közb ndinasztikus érzelmével áll elő hazugnak és népámitónak bélyegezték őt a király szavai.

Nem szabad feledni, — jegyzi meg a „Pester Correspondenz“ fejtegetése végén — hogy a király közvetlen környezetében oly férfi van, mint Pápay István udvari tanácsos, a ki nyílt szívvel s mindig éber tekintettel ápolja a hazaszeret Veszta-tízét s a királynak akkor

b hatóan s tü etesen referál a Magyarországot érdeklő ügyekről, ha épen nincs is magyar miniszter a király oldalánál s még báró Orcy, a király személye körüli fáradhatlan miniszter is másutt időzik. Pápayban egy darab Magyarországot bir a király és pedig a javából: a valódi loyális és legtisztább hazaszeretettel ezen védfalán semmiféle téveszme át nem jut, semmiféle hamis e öterjesztés és s simányelvű színlelés egy könnyen át nem lopózik. Magyarország királya nemcsak minden uralkodók közt a leglovagiasabb, hanem b les fejedelem is, a ki szerencsés kézzel tudja megválasztani közvetlen környezetét. S ereti magyarországot s a mi szíve és hű országa közé akarna lopózni, megvetéssel utasítja el magától.

Külföld.

A bolgár választási mozgalmak igen nagy hullámokat kendernek vetni s úgy látszik, Oroszország e választásokban akarja elérni azt, amit a zendülési kísérletekkel elérni nem tudott. Az oroszabrat párt hívei mindenütt szervezkednek, tömörülnek s miathogy Pétervártól bőven elárják őket pénzzel, nagy arányú akcióit fejtenek ki minden irányban. Zankov és Karavelov fuzionáltak s együtt fapják a Ferdinánd fejedelem trónja eleni rohamot vezetni.

Kétségkívül az ő művek — és az orosz rubel — az a katonai ősszeszkítés is, melyet tegnap Párison át jelentek, ha ugyan a hír igaz s nem az ismeretes párisi hazugságyarból került ki. Az új mozgalom élén Radoslavov állott. Őt és társait is elfogták. A dolog egyébiránt azért sem igen valószínű, mert Radoslavov épp n tegnap előtt sokkal loyálisabb választási felhívást bocsátott ki, mint például a Karavelov-párt, melynek programja egészen forradalmi szellemű.

O'Brien ir képviselő, ki miatt osutörtökön véres ősszelitkezés renoőrök és a nép közt történt, tegnap elfogatott s látítás miatt bíróság elé foglaltatni.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A japánok nemzeti öngyilkossága.

(A harakiri.)

A japáni élet egyik kegyetlen vad szokás a harakiri, mely az öngyilkosságnak ugye olván japán nemzeti módja, t. i. az illető fehasítja gyomrát. De a harakiri mint büntetés is alkalmaztatott még a legközvetlenebb idöben is, hatóságilag megparancsoltatván valakinek, hogy ölje meg magát. Ebben a tekintetben tehát hasonlít a szultánok selym sinórához, melyet ha va' a inek elküdték, meg kellett magát fojtania.

A harakiriről Török Aurél ismert tudósunk tollából most érdekes cikket olvasunk a „Természettudományi Közlöny“-ben s átveszük a következőket:

Harakiri (japáni nyelven hara-vo kir: a ki a hasát felmezteli) vagy szeppukn a neve annak a saját szerű öngyilkoságnak, a mely Japánban még nem is oly régen nemzeti szokás volt, de a mely ma már, kivált az 1868-ki nagy kulturális forradalom óta, hogy az európai tudományos művelődést Japánban felkarolák és elterjesztették, nemcsak nem divatos többé, sőt innen onnan már el is feledik. A mennyire ismeretes Európában maga a harakiri elnevezés, ép oly ismeretlen eme vérfagyasztó barbár eljárás jelentősége és végrehajtásának pontosan körüli írt ceremóniája. Már pedig a harakirinak egész története s irodalma van; és va' a mint nálunk minden ugynevezett „lovagias“ ember elégedhetetlen kötelességének tartja, hogy a párbsz szabályaival pontosan megismerkedjék, épugy Japánban is ennek elötte minden szamurai (japáni főnemes) a Harakiri könyvet tekintte te nyilvános szereplésének tanácsadójánál.

A japáni k lelki életén k egyik igen jellemző vonása a kötelességnek s a becsületértésnek felfogásában nyilvánul; ezt az

előkelő uri rendbeliek alkalmadtán olyan tett elkövetésével vélik leghathatósabban táronyítani, a mely nem a sértés megtorlására hanem inkább saját jellemzettségük kétségbevonhatatlanságára irányul. Ez az oka a harakiri néven ism rt hasfelmetező öngyilkosságnak. Ki v n mutatva, hogy e szokás kizárólag japáni találmány s hogy nem kivülről hozott be Japánba.

Mikor kezdett először elharapózni e szokás, arról a japáni történetirők hallgatnak azonban följegyezték, hogy a K. u. XIII ik és XIV-ik évszázadok közti idöben érte el tetőfokát. Az ezt megelőző idökből csupán egyes kiváló személyek harakiriesseteiről tud a japáni történetírás.

Igy olvashatjuk, hogy K. u. a 310 dik évbén a japáni trónörökös, Waka-Irakko, hogy szeretett fivérének, Ohoszaszaki No-Mikotónak a trónt átengedhesse, csupa nem-slekkülségből hasát fölmetszette. Továbbá, hogy K. u. 729-dik évbén Nagy-Yama Oho-Kimi híres főúr, látván, hogy az akkori Segun (fejedelem), Somu ellen forralt ősszeszkívését saját barátjai elárulták a harakiri-tan keresett meg a szolgáknak uralok e halálórákora harakiri kellett magukon elkövetniök és csupán csak a legregibb és legkedveltebb szolgáknak engedtetett meg ilyenkor a harakiri. A régibb idökből érdekesnek tartjuk ideiktatni, hogy Japánban, ha egy hadvezér a csatát elvesztette szokás szerint legott a harakiri ádozatta lett.

Mi európaiak is tudjuk, hogy a divatú vált szokás mily nagy hatalom a társadalomban. Hogy Japánban a harakiri annak előtte mennyire uralkodó divat volt, kitetszik onnét, hogy a japáni kormány nemcsak nem m rt a harakiri szokás ellen fölépni, hanem ellenkezőleg, még a s jat hatalmi körébe is bevonta azt, a mennyiben bizonyos esetekben halálos büntetésül elrendelte, sőt végrehajta

ának módját törvényekelyekben írta fölül. Mint halálos büntetés a magasabb rangbelieknél alkalmaztatott. Utóbb azonban kétfő természetűvé vált, mert egyfelől mint a beoszt let kimutatásának s másfelől mint a törvényes büntetésnek ténye szerepelt. Erthető most már, hogy a harakiri végrehajtása körül bizonyos ceremóniás eljárásoknak kellett ki fejtődniök, a melyet egyfelől ünnepélyes, más felől pedig törvényes természetűek voltak.

A harakiri törvényes végr hajásra a kötetkező eljárás volt előírva. A végrehajtás rendszerint éjjel, még pedig vagy szabad ég alatt, vagy tempomban vagy a mikadóknak különös kegyeképen, valamely magánházban vagy palotában történt. Ez utóbbi kegy csak igen előkelő halálra ítélték számára volt fen tartat. E czélra az illető lakosztály (termet vagy szobá) a japáni k gyász színével, fehérrel (fehér selymmel) voltak be. — Epen ilyen színű ruhában kellett az illető magas rangú itéltnek is ültököznie. A néhány gyertyától csak félig megvilágított terem közepén kis fehér színű emelvény állott, a melyre az itélt, arózával észak felé fordulva, letérdelt. A diszitáknak általában ig n egyszerűnek kellett lennie. Míör a törvényes elrendelt s a barátai körben kiválasztott tanuk az emelvény körül félkörben elhelyezkedtek ünnepi csendben felolvasatott az itélt, ennek megtörténtével az egyszerű fehér fa'okban levő, 9—12 hüvelyk hosszú, élesen kifestett tőr fehér tabourten átadták az elítéltnak. Erre ő a jelen voltakál közölvén utolsó kívánását, lejjebb barátját azzal a kéréssel tüntette ki, hogy a harakiri elvégzésével tüsszent vazeje le fujtja a pallossal; s a barátság s abta ilyetén kötelességnek okvetlenül eleget kell tenni. Erre az itélt kihuzta tokjából a tőrt s a rubát keblöleg félrehuzván, legnagyobb lelki nyugalommal döfte a hasába s ezt jobbról balfelé szétmetszette; a háta mögött álló barát azonban már várta a pillanatot, hogy fejét levigje s az egybegyűlt tanúknak bemutatasa. Mindennek a leg-

kinosabb csendben, minden jajszó vagy sajnálatkifejezés nélkül kellett megtörténi.

Ha valaki becsület érdekében szánta magát harakiri elkövetésére, megsehetett, hogy szegény nélkül még sem válhatott meg az életétől. — Mert például japáni férfira mi sem lehetett megsegyenyitőbb, mint ha a hasfelmetzéses végrehajtásában bármi módon megakadályozták. — Nagy szegény volt az is, ha a harakirovónak még mielőtt a hasfelmetzésre elkészült volna a pallossal már behalotta a feje; de legnagyobb szegény akkor érte ha az átnyújtott tokban nem aczél, hanem bambósznád ör vagy pedig tör helyett pl. egy női legyázó volt elrejtve, jelölül annak, hogy a tanuk az illetőt a harakiri férfias tetteire gyávanak vagy méltatlanak tekintik. A nemeseknél (szamurai oknál), főleg pedig a magasabb rangú katonai körökben a harakiri végrehajtásának még egy más módja is volt, ha t. i. a sértett b csülettől volt a szó. Ilyen esetekben a kifogástalan férfias bátorágnak kiváló tanujét kellett adni, miért is az illető minden tanu jelenléte s minden segélynyújtás nélkül egyes egyedül hajtotta végre magán a harakirit; nevezetesen a has felmetzése után még a torkát is sajátkezőleg vágta el. Az ilyet azután, mint hőst s mint a legkisebb szenyfolt-t nem tűrő vértanút tisztelték. De ha az öngyilkoságnak minden segély nélkül való végrehajtása mint a kiváló bátorságnak bizonyítéka tekintetett: ily felfogás szerint a japáni nők mit sem engedtek a báorság dolgában a japáni férfiaknak. M rt a japáni nők, ha becsületének megsértése miatt öngyilkoságra szánta magát, azt minden segély nélkül hajtotta magán végre; s a boudoirjában mindig készen tartott „kuzugon“ nevű ékesen készített kardocskával a torkát átmeteszte. Minthogy a japáni nyelven a torkátmetzésnek j-jgai a neve azért a nők öngyilkosági módját általában „jigai“nak nevezték.

A hol a király időz.

Tegnap lapunk távirata már szót O Felsége időzéséről Töke-Terebesen, hogy a hadgyakorlatok megtekintése végett ment, s hol rendkívüli ünnepélyességgel és lelkesedéssel fogadták.

Nem kis dolog az Terebesre, hogy három napra Magyarország központja lett. Az alig ügyeszer lakossal bíró falu, mely egy hosszú utcából áll — néhány keresztutca által szabotva semmiben sem különbözik a többi, épp oly szegény felső-magyarországi falvaktól. Egy különbség azonban mégis van és erre büszke is Terebes. Egyetlen utcáján vonul át a kitünő karban levő állami ut és így Terebes falu, — vagy talán város hogy sértésnek ne vegye — ki van köveze s ha a házok mellett télviz idején térdig süpped is a gyalogos, a ki kocsin jár a szomszédba, az örvendhet a városi jellegnek.

Terebesnek négy kiemelkedő épülete van, két temploma, egyik róm. cath. a másik görög katolikus, egy díszes iskola, mely valójában becsületére és reméljük hasznára is válik a szegény községnek és Gr. Andrassy Gyula kastélya, mely régven világszerte ismertté tette a község nevét, azaz hogy nem a kastély nagy nevére. A kastély mely régiben annyiszor szerepelt az európai hírlapok személyi híreinek rovataiban, nagy park szélén emelkedik és középületének szűk ablakával a terebesi főutcára néz, míg két szárnya a parkba nyúlik. A középület és a két szárny kapcsolata két törpe torony emeli ezen régi időből való urilak benyomását.

A főútról kis kanyarulattal vissz az ut a kastély homlokzata elé, nagy szárnyas füvegajtók nyílnak a kastélyt egész helységében átfogó előcsarnokba, melynek baloldali lát földszint gróf Andrassy Gyula, jobbra gróf Andrassy Tivadar lakosztályai foglalják el; míg az emeleten a két grófné termeiben lakik.

A lépcsőházból nagy előszobán át, vörös brocát kárpitozatu butorokkal ellátott előterembe lépünk, mely nagy ebédlőbe vezet. E hat ablakos ebédlőből a természet egész hosszában átfogó erkélyi vonul el a kastély homlokzatán. Az ebédlőből jobbra nyílik a király fogadó terme, a butorzat fényezett fahéja a kárpitozat két selyem, a falakat antique gobelinok fűdik, a padozatot smyrna szőnyeg fűdi. A király dolgozó szobája következik ezután; az ablakal részesutason nagy fekete aranyozott íróasztal van, melyen a nyomtatott szálláslistástrom várja a királyt, az asztal előtt egyszerű Thonet féle karosszék, egy beret és egy garnitúra egészíti ki a dolgozó szoba butorzatát, a falakat creton-kárpit fűdi. A dolgozó szobából nyílik a sarok szoba, mely dohányzóul szolgál és ő felsége hálszobája, melyet a szolgazemélyzet szobái követnek. Az ebédlő teremből jobbra van a főhadsegéd, a katonai iroda főnöke, a cabinetiroda főnöke lakása. A földszintet ő felsége kíséretének többi tagjai foglalták el, a házi gazda, gróf Andrassy Gyula mindössze két szobát tartott főn magának.

A kastély mellett lévő, gyvezett kis-kastélyban az udvari hivatalok vannak elhe

A japáni harakiri-irodalom különösen dicsőítőleg említi föl ama néhány esetet, midőn az illető, mikor már a hasát fölmetszette volt, a vérző sebbe esetet mártván, sajátkezűleg papírra írta föl harakiri esetének történetét, vagy pedig mikor az illető az alatt, hogy a felmetszést hasából a vér elöpatákozott e felett való boldog érzését egy rögtönzött költeményben szavalta el.

A paplakban.

— Regény. —

Irtta WILD E.
fordította Laky Imre.

(Folytatás.) (19)

A becsukódó ajtó pár pillanat múlva újra megnyílt, s egy szobalány lámpát hozott be.

A társalgás félbe szakadt, és senki sem gondolt rá, hogy a báró kitérő felelete helyett egyenes választ kérjen.

A házi asszony is bejött, s Elza után tudakozódott.

Senki sem látta őt.

— Lehet, szobájába van, szolt Waldeckné.

Perger báró nyugtalanodni kezdett, de mit sem szólt.

Elmúlt egy fél óra s Elza még sem jött elő.

A báró kérdezősködni kezdett utána.

Waldeckné felemelkedett, hogy utána nézzen.

Pár percz múlva ijedten tért vissza.

Nem volt szobájában Elza, s elveszett minden nyoma. Asztalán egy nyílt levelet találtak.

Csak e pár sebtében oda dobott szót tartalmazta.

— „Báró ur, ön szabad!”

A levél Elza írása volt, más e sorokat nem írhatta.

Rettentő félelem volt erőt a bárón. Borzasztó szerencsétlenség érzete támadt szívében.

Mit tett az a leány?

lyezve, az udvari konyhának, melyben a szálcások, cukrászok és kukták egész serege szorgalmaskodik, külön helyisége van.

Hajdúvármegye Augusztus hóban.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta haviülését gr. Dégenfeld József főispán elnöklété alatt. Az ülésen jelen voltak: Fekete Sándor, Oláh Károly, Wessprény Zoltán, Tusa Gyula, Sándor Kálmán, Szinay Gyula, Lukács Dezső, Poyvár Dénes, Péntes Sándor, Dr. Varga Géza, Kiss József, Lévy Márton, Soltész Farkas, Lipovniczky Imre, Kovács Lajos, Karap Móricz, Somossy Béla.

Az ülésen felolvastatni szokott s ezután, augusztus hónapról szóló jelentésekből kiemelték a következőket:

I. A lispáni jelentés.

Aug. hónapban a megye területén egy betöréses lopási, három tolvajlasi s egy gyújtogatási eset fordult elő; a tettesek részint kiderítettek, részint nyomozás alatt vannak. A p. ladányi izr. templomból ismeretlen tettesek betörés utján 25—30 frtot elvittek. A jelentés megemlékezik a dorogi ismert zavarokokról is, melyek lecsillapítása végett Dorogra katonaság rendeltetett s az még mindig ott állomásozik.

Tízest 13 jelentetett be, mind kisebb mérvű. A hasznos házi állatok egészségi állapota kiemeltnek mondható. Az ügyforgalom volt a) közigazgatási 1026 db, melyből elintéztetett 955 db, hátrány 71 db. b) Közigazgatási bizottsági 180 db, ebből elintéztetett 110, hátrány 70.

II. Főorvosi jelentés.

Aug. hóban derült nap volt 13, borongós 10, esett 8 napon, egy ízben jéggel végyesen, összesen 33 mm csapadék, dörgésvillámlás 3 napon volt. A hőmérő +14 és +33° C közt ingadozott, a hónap közep hőmérséke +21-37° C volt.

Az egészségi állapot tetemesen rosszabbra fordult; a kóramentő hurutos csorvás maradt. Betegedések jóval nagyobb számmal fordultak elő, első sorban az emésztő szervek hurutos bántalmi, gyomor és bélhurutok, hasmenés és vérhas alakjában szerepeltek, s különösen a gyermekek közt igen gyakran rossz kimenetelűek lettek. A légzőszervek hurutos bántalmi és változólag ritkábbak voltak.

Heveny fertőző kórok közül a himlő teljeseleg megszűnt, e hóban egyetlen eset sem fordult elő; vörheny toroklabbal szelidebb lefolyással még mindig jelentkezik P. Ladányon, B. Ujvárosban, Kábnán Nádudvaron. Kányaró 12 esetben merült fel Nádudvaron többnyire izr. családoknál. Hőkhurutnak 10 esete jelentetett Dorogról. A bélhurutok egyes helyeken vérhas tüneteket vettek, így P. Ladányon Sámsonban, Földesen.

A halálozás szintén nagyobb volt, mint Jul. hóban. Meghalt ugyanis 396 egyén s így 64 gyel több; esett 1000 lakosra 3-20 —, évi átlagban számítva 38.40‰ halálozás, ezen arány legrosszabb volt Bőszörményben: 4.55‰, legjobb Nánáson: 1.50‰.

Ezzel szemben született 532 gyermek s

— Elza, Elza! nyugótt kétségbeesve.

Zavartan állották körül a többiek.

Waldeckné jött leghamarabb magához.

Kisietett, s fellármázta az egész házat.

Nem gondolt mást, minthogy védenéze titokban elhagyta házat, de ez semmiesetre sem történthet régen.

Hogy függött össze a báróval e szűkés? az a rövid bucsuszavakból nagyon világos volt. Elza megszűkött! De hová?!

Ki találja meg ebben a korom sötét éjben, mikor minden bokor, minden szikla rejteket ad a menekülőnek.

Összehitta Waldeckné a szolgál szalmázatet.

A kisasszonyt egyik sem látta.

Végre egy fiatal leány akadt, ki látta Elzát, a mint nagy köpenyben, — melynek csukijáját fejére huzta, a vizpart felé sietett.

A báró a Dunához rohant.

Kábitó kétségbeeséssel kiáltotta Elza nevét a koromsötét éjbe.

Csak a viszhang felelt a vizről, az kiáltotta nevetve, zugva:

— Elza! Elza!

A báró lábai alatt dübörgtek a sötét hullámok, s a mint a komor sziklákhöz verődtek, recsegve, ropogva hullottak szét ezer cseppeben.

A zord bércekről komoran, feketén tekintettek alá a százados fenyvesek, s koronáik közül egyhangú, elfojtott morgás hallatszott.

A báró a vizpartjára dült, ugy hallgatódzott az éj titkos zűmmögésébe.

Néha a mint a fájdalom erőt vett rajta, majd kétségbeesett elfojtott, panaszos hangon, majd a határtalan szerelem szivetrázó gyötelmével kiáltotta újra, meg újra:

— Elza!

Folyam dübörgésének, erők zugásának, sötét hegyoldalok sötét szikláinak visszhangja szót rá fájdalmas, bus vonatott hangon:

— Elza, Elza, Elza!

Az élok közt van-e még, vagy habtarajos hullámok riagattat már sápadt t-stét, fővegy csillárral behintett arany fűreit?

gy a természetes szaporulat 135 főnyi. Rendkívüli halál eset bejelentetett 10.

Az újra oltás iránti kellő lépések megtették.

III. A kir. mérnök jelentése.

A debreczeni-osi hadászati ut építése befejeztetett. A kaba-saápi uton az építés ismét megkezdett. Közmunka váltáság címén a mult hóban befizettetett összesen 4308 frt. 11 kr, régi közmunka tartozásból leiratott 145 frt.

IV. A kir. adófelügyelő jelentése.

Befolyt aug. hóban egyenes adók címén 105.408 frt 10752 frttal több a megelőző év hason havában. Folyó évi július hó végéig a befizetés a m. évi hason időszakban elértnél kevesebb volt 30484 frttal, tehát aug. hó végéig az eredmény kedvezőtlenebb 20232 frttal. Az adóhátralék tesz 535.676 frtot. Hadmentességi díj czimben befolyt 988 frt. 26 kr, 420 frt 92 krral kevesebb a megelőző év hasonhavinál. A hátralék tesz 19568 frtot.

A közigazgatási bizottság az adófelügyelő indítványára a kincstári követelések kellő mérvű behajtása érdekében az 1873. évi XLIV. t. cz. 81 §-ban foglalt felelősség kimondását a nádudvari járási főszolgabíró, Bőszörmény, Nánás, Hadház, Szoboszló város polgármesterei, Dorog, Ladány, Nádudvar, V. Pércz, A. F. Józsa, B. Ujváros községek főbírói és jegyzői ellen kimondotta.

Hátralékban van pedig H. Bőszörmény 86757 frt egyenes adóval, 3106 frt bor, sör, hus, cukor fogyasztási adóval, 4654 frt hadmentes. díjjal, 14005 frt jog és bélyeg illetékekkel, 14 ezer frt inségi kölcsönrel. Nánás: 60719 frt. egyenes, 4595 frt fogyaszt. adóval, 4938 frt. hadmentes. díjjal, 6055 frt. jog és bélyeg illetékekkel, és 14660 frt inség kölcsönrel. Hadház: 26680 frt. egyenes adóval, 176 forint fogyasztási adóval, 1836 forint hadmentes. díjjal, 11*4 j. és b. illetékekkel, 246 frt. inség kölcsön. Dorog 61898 frt. egyenes adóval, 5456 frt. hadmentes. díjjal, 13046 frt. jog és bélyeg illetékekkel, és 14660 frt inség kölcsönrel. Püspök-Ladány 28705 frt. e. adóval, 1291 frt. hadmentes díjjal, 2011 frt. illetékekkel, 1871 fr. ins. k. Nádudvar 28540 frt. egy. ad. 126 frt fogyaszt. ad. 797 frt. hadmentes. ad. 5875 frt. illetékekkel. 6902 frt. ins. k. Szoboszló 146826 frt. egy. adóval, 1937 frt. fogy. ad. 1182 frt. hadmentes ad. 4542 frt. illetékekkel, 1125 frt. inség kölcsönrel. V. Pércz e. adóval: 20013 frt. egyenes adóval 724 frt hadmentes. d. 4575 frt. illetékekkel. A F. Józsa 4000 frt egy adóval 222 frt. hadmen. díjjal, 180 frt. illetékekkel, — B. Ujváros, 7569 frt. egyenes ad. 527 hadmentes díjjal, 498 frt. jog és bélyegilletékekkel. A nádudvari járásból a közvetlen fizetők 29055 frt. egyenes adóval.

Napi hírek.

— Szintársulatunk ügyével fog fogalkozni a napokban a szintügyi bizottság. Nem kételkedünk benne, hogy örömmel fogja tudomásul venni, hogy a szintügyi igazgatóság a jövő téli időnyre oly társulatot szervezett, a milyennel az idő szerint egyetlen vidéki társulat sem dicsekedhetik. Minden szakma-

TIZENHATODIK FEJEZET.

Viharos őszi éjszaka volt.

A paplak ajtajának hasadéka in rémesen sűvöltött be a szél.

Anna néne gondosan körül nézett a házban, az ablakokat bezárta jó erősen, s aztán nyugodtan ment a jó meleg szobába.

— Borzasztó idő! — szól a paphoz fordulva, ki újságot olvasva ült az asztal mellett. — Olyan éj, minőt rég nem éltem. Ilyenkor még a rosz kutyát is megszántja az ember, fedél alá viszi. Hallod, most még enni is kezd ráadásul.

— Ajtók, ablakok jól be vannak zárva? — Ep most néztem utána. Niucs semmi baj. Ha kiolvastad a lapokat, vacsorálhatunk.

— Még csak egy czikk, mindjárt kész leszek.

— A mint akarod.

Mind ketten elhallgattak.

Pál atya tovább olvasott, nővére mellé ült, s kötügetni kezdett.

Zuhogva vagdosta a szél az esőcseppeket az ablakhoz.

A pap ajkairól hirtelen egy meglepett felkiáltás hangzott el.

A külsőben oly nyugott ember elhalványodott, s majdnem reszketett.

— Pál, Pál! Az ég szerelmére! mi történt?

— Szerencsétlenség, nagy szerencsétlenség.

— Mi baj? Miféle szerencsétlenség?

— Kammer gróf és neje Waldeck báróné kocsiakázás közben évszélyesen megsebesültek.

— Jóságos isten!

A pap lecsüggesztett fővel hallgatott, s össze tett kezekkel mélyedt maga elé.

Hosszú szünet után felemelte fejét.

— Anna, nagyon is szigorúak voltunk. Sirva élte ez át bátyját.

— Elza nem lett volna náluk boldog.

— Hát nálunk az é? Mit használna az, hogy a báró é? El venni nem fogja soha.

Szegény gyermek! Anyja sem volt boldog,

kör kitünő erővel van betöltve s van több oly szerepkör, melyre két három elsőrendű tag is van. Emellett van egy jeles szakközvetítő főrendező, ki tisztán a rendezésre lett szerződötve, és így azután minden idejét, gondját csak erre a célra fordítja. — Van olyan négy énekesnők, a milyen együttes sehol másutt a vidéken nincs. Margó Csótiát a budapestiek is irigyelik túlnak. A társulatnak óriási kiadásai vannak, mert semmiféle áldozattól sem riad vissza, csak hogy a debreczeni közönség miúgyenyit minden tekintetben kielégítse. Egy helyi lap ezt írja, hogy valami kedélyes annyaféle szerepkörök is töltésnek be. — A szerepkörök osztályozása legújabb divat; s nagyon rosz divat. Krecsányi találta ki, a hős szerelemest, lyrai szerelemest, kedélyes szerelemest, segéd szerelemest, meg isten tudja még mit nem. Régebben megelégedtek azzal a jegyzéssel N. N. színész; vagy X. Y. színésznő.

Furcsa volna, ha Ujházi a debreczeni színháznak volna tagja s így hirdetnék: „Ujházi drámai apa, jellemszínész, hős, (mert ilyeneket is játszik) beürleszk komikus, salon apa, paraszt apa stb. Előbb tessék megnézni László színiét a kitünő művésznőt kedélyes szerepekben, aztán lehet kritizálni. A nyáron ő játszta a szerepeket s mondhatjuk mindenütt nagy elismeréssel és tetszéssel. Az erősebb comical szerepekre pedig ott van az utóéletetlen Loosa rekú. A mibez pedig esetleg egyikőjük sem lesz alkalmas, — ha ugyan lesz ilyen szerep repertoírban, (előre ezt sem lehet tudni), — akkor felkérjük Foltényinét a közreműködésére. Emlegettetik a hőszerelmes szerepkör is. Hát Molnár László, a ki Endrét a múlt évben nagy sikerrel játszotta, nem hős színész, vagy Mándoky már nem játszhatik ilyet a miért drámai apának van feltüntetve. Hiszen még a mult évben az a lap úgy írt az ő Bánk bánjáról, Hamletjéről sat. hogy az alakításokra büszke lehet a művész, s boldog a deb. közönség, hogy őt bírhatja. Hát a mi a mult télen jó volt, az a jövő télen már nem volna jó? Végre egy jobb operette buffó keretik. Egy télen át a közönség elfogadta Dobót, a kinek Don Barnardó, Mikadó, sat. alakítását alig tudná akáarki legyőzni; bizoynyal jó lesz ő a jövő időnyben is, különösen mikor most mellette lesz még a kitünő szép tehetségű Hegeyessé Püspök, kir. Náday egy ízben ugy nyilatkozott, hogy a vidéken ő a legtermészetesebb színész. Tulzot, akidekösködő követeléseivel a sajtónak nem volna szabad megengedni akarni azt a bizalmat, a mit a közönség méltán helyezett a mostani kitünően szervezett s pártatlan correctséggel vezetett társulatba. A szintügyi bizottság bizonynyal dicsőréttel fog megemlékezni a társulat életrevalóságáról, buzdítani fogja, s a közönség-

ő sem lehet az. Legisjobb lesz, ha elutazol Waldeckék, haaz hozod őt — ha, Anna, nézz oda, az ablaknál valaki leselkedik — Ijédten pillantott Anna néne a jelzett irányba.

— A cseled elfelejtette feltenni a függönyt, — dadogá

— Nem, nem — nézd — ismét

— egy hófshér arcz, — Istenem — ez — — bocásas, bocásas ki.

Gyors mozdulattal felemelkedett s kisietett.

A nehéz kapuajtó felnyílt, a pap kirohant, utána nővére.

Egy kiáltás hallatszott — a pap kiáltása — a következő perczben újra a házba lépett, karján egy félhalt asszonyt emelt.

E nő Elza volt.

— Elza! Egyetlen üdvösségem! hangzott Anna néne félig örvendő, félig ijédte felkiáltása.

Egy tekintet a halvány arcra, megértette a két öreggel, hogy valami rendkívüli dolog történhetett.

Aggodalommal sürögtek forogtak as alélt lányka körül.

Elza kábultságában mindent engedett magáva! tenni. Nem felelt sem az aggódo kérdésekre, sem Anna néne fájdalmas zokogására.

Mozdulatlan érzéketlenséggel fogadott minden gyöngédséget, s ugy tetszett, mintha már lélektelen test lenne.

Mint tehetetlen gyermek engedte, hogy az ágyba fektessék, és szájaiba erőitő italt töltönek. Perczek múlva felemelkedett az ágyban, mintha beszélni akarna. Szája megcsuklott, mintha fájdalom sira akarna előtörni, s csak midőn hosszas, görcsös önkuzdelem után az első könnyecské megjelentek szemében, kezdett halk, alig érthető szavakat törtélni.

Gyenge szervezetét e nehéz küzdelem megtörte, s elaludt.

(Folyt. köv.)

ben a pártolást a ébreszti.

— Tisza Kálmán, N. selője, beszámoló 21-én déli 12 órak szálloda nagytermé — Lövészet. vész-t eredménye. lövéssel Hajdu Gy. legtübbkőrlövésáll tallért.

— Népesedés területen szept. 4 t letett ev. ref (1021 élve 14 fu, 13 leány gyermek; r. kath. tel) élve 4 fu, 5 leány élve 1 fu; izr. élve összesen 24 fu, 19 Meghalt ugyanazon mü, — 34 egyén. kath. 5.

— Uj orvos. összes orvosi tudós szűlőtte, ki egyete után több éven át many egyetemi Ist Wagner tanár meli gyakorló orvos állott lett le.

— Czélszerű óra most a villamo berendezése amily egy darabban együt és kitünő ébresztő fatokba zárt — teljanos csemetyék; s kiven beillesztetik s küvájuk, ébreszt, s darab iránt megte és Társa óras és é

— Rác Károly Vilmos Lajos vend

— Meghívó. hó 14-én, szerdán rend- s választmány választmány tagja meghivatnak. — A

— Hymen. K fiatal kereskedő f. jegyzete el Lakatos anyát Emmát.

— Bortermel zással a bor- és hu és szabályok 17 hogy Debreczen sz mint külterületén l bor mennyiségét, id méit is valamint a vagy más közlekedé mennyiségét, Debr fogyasztási adóhiva szám alatti) azonna Ezen kötelezettség vők felmentve van ugy az ajánlattal kötelesek eladott be nevét és lakhelyét előzőleg 6 órával, — alapján, a városi bejelenteni; a vevő bírók kivételével bor mennyiségét, az a törvény 22. § a elhelyezést megelő bejelenteni és a ma vény szerű fogyasztá ellen vétők, ajánlat a törvény 159. § alapján, mint jöved táai adó négyzeseset bírság alá esik. D A városi tanács.

— Nagy nép a nagyerdőn. Mint zatos program fo ságok különféle nem

— Püspök-L róság szerződést köt tak igazgatóságával p-ladányi indóházná ges vizét a város a zetheti, miáltal a hozzáférhetővé tétet ivóvízhez juthasson. 1000 forintjába kerü az ártézi kut vizét nek közepéig vezess 3000 forintnyi köl Az ártézi kut vizén kony befolyása már azon részéről mely A rosz ivóvíz folyat téségeket azóta keve elő. Ugyancsak P hogy az ottani va hajlandó a közönség 3300 hold területű l haszonbér mellett át ügy a vármegye köz

— Adakozás. napján, urvasora osz templom egyik perse papirba csomagolva sokat jelentő szaval orgonára Isté Midőn ezt nyílvánossé gemnek ismerem, m gyos adakozót megny a nevezett célra háts közönségetnek gató ad-közönak, kin vesen fogadjuk, mint e

ben a pártolást a legnagyobb mértékben fel-
ábraszti.

Tisza Kálmán programbeszède.
Tisza Kálmán, N.-Várad országgyűlési képviselője, beszámoló és programbeszédét f. hó 21-én déli 12 órakor fogja megtartani a Szabó szálloda nagytermében.

Lövészet. A szept. 11-én tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek legjobb mélylövessel Hajdu Gyula 1 db 2 ftrtos tallért leg többkörrel Veszter István 1 db 1 ftrtos tallért.

Népesedés. Debreczen sz. kir. város területén szept. 4 től, 10 ig terjedő héten született ev. ref. (1021—1048 anyakönyvi tétel) élve 14 fiu, 13 leány, halva 1 fiu, — 28 gyermek; r. kath. (223—231 anyakönyvi tétel) élve 4 fiu, 5 leány — 9; ág. hitv. ev. élve 1 fiu; izr. élve 4 fiu, 1 leány. Született összesen 24 fiu, 19 leány — 43 gyermek. Meghalt ugyanazon idő alatt 17 fi, 17 nőnmű, — 34 egyén. Ezek közül ev. ref. 29, r. kath. 5.

Uj orvos. Dr. Tüdös Kálmán az összes orvosi tudományok tudora, városunk szülője, ki egyetemi tanulmányai befejezése után több éven át a budapesti m. kir. tudomány egyetemi I-ső belgyógyászati klinikán Wagner tanár mellett volt alkalmazva, mint gyakorló orvos állandóan városunkban telepedett le.

Czélserü találmány. A legújabb óra most a villamos ébresztő zsebóra. Énaek berendezése amily egyszerű éppoly biztos s egy darabban együtt pontos csinos zsebéra és kitérő ébresztő A könnyen szállítható — fatokba zárt — telep felső részén van a villanyos csengető; melybe a zsebéra egyszerűen beillesztetik s az azon perczben melyben kívánjuk, ébreszt, aki érdeklődik ez érdekes darab iránt megtekintheti Lőkóvits Arthur és Társa órás és ékszerüzletében.

Károly zenekara ma este a Vilmos Lajos vendéglőjében fog játszani.

Meghívó. A debreczeni iparoskör e hó 14-én, szerdán délután a kör helyiségében rend. választmányi gyűlést tart, melyre a választmány tagjai ez uton is tisztelettel meghívattak. — Az elnökség.

Hymen. Kovácsay József helybeli fiatal kereskedő f. hó 10-ik én, Szombaton jegyezte el Lakatos Gábor polgár kedves leányát Emmát.

Bortermelők figyelmébe Hivatkozással a bor- és hús-fogyasztási adótörvények és szabályok 17. § árá, figyelmeztetnek hogy Debreczen szab. kir. város ugy bel, mint külterületén levő kerti termései must és bor mennyiségét, ide értve a gohér bor terméset is valamint a város területére vasuton, vagy más közlekedési uton beszállított bor mennyiségét, Debreczen szabad kir. város fogyasztási adóhivatalánál (Piac-utca 1824. szám alatt) azonnal jelentésük be. — Ezen kötelezettség alól azonban az ajánlattevők felmentve vannak, de eladás esetében ugy az ajánlattal bírók mint más lakosok kötelesek eladott boraik mennyiségét, a vevő nevét és lakhelyét — a bor kiadását megelőzőleg 6 órával, — a törvény 46 §-a pontja alapján, a városi fogyasztási adóhivatalnál bejelenteni; a vevők pedig — az ajánlattal bírók kivételével — kötelesek a megvett bor mennyiségét, az eladó nevét és lakhelyét a törvény 22. § értelmében, az épületbe elhelyezést megelőzőleg 6 órával, ugyanott bejelenteni és a magán borfogyasztók a törvény szerű fogyasztási adót befizetni. Az ez ellen vétők, ajánlataik megszüntetése mellett a törvény 159. §-a 4. 6. 7. 8. 9. pontjai alapján, mint jövedék csontkítők, a fogyasztási adó névszerestől nyolcszorosok terjedő bírság alá esik. Debreczen, 1887. szept. 1. A városi tanács.

Nagy népiünnepély lesz vasárnap a nagyerdőn. Mint birlik, érdekes és változatos program fogja tartalmazni a mulatságok különféle nemeit.

Püspök-Ladányon a községi előjáróság szerződést kötött a magyar államvasutak igazgatóságával, melynek értelmében a p-ladányi indóháznál lévő artézi kut feleslegesen vizet a város alatti gyepterületre bevezetheti, miáltal a lakosságnak könnyebben hozzáférhetővé tétetik, hogy jó, egészséges ivóvízhez juthasson. E bevezetés a községnak 1000 forintjába kerül. Tervbe van véve, hogy az artézi kut vizét egészen be a városba, ennek közepéig vezessék be, mihelyt a szükséges 3000 forintnyi költség be lesz szerzve. Az artézi kut vizének a községre jótékony befolyása már is észlelhető a lakosság azon részéről mely a vizet eddig is használta. A rozsvíz folytán keletkező szokott betegségek azóta kevesebb számmal fordulnak elő. Ugyancsak P.-Ladányról értesülünk, hogy az ottani vallásalapítványi uradalom hajlandó a községnak illetve a községnak 3300 hold területű legelőt 20 ezer forint évi hasznóbér mellett átengedni. Csak hogy ez az ügy a vármegye közgyűlése elé is tartozik.

Arakozás. mult hó utolsó vasárnapján, urvasora osztás alkalmával, a nagy templom egyik perselyében, egy kis darab papírba csomagolva 50 kr. találtatott ezen sokat jelentő szavak kíséretében: az új orgonára Isten segédelméből. Midőn ezt nyilvánosságra hozni kedves köteleseggemnek ismerem, már csak azért is, hogy a kegyes adakozót megnyugtassam, miszerint adója a nevezett czélra fordítottik: más felbírás közönségünket nyilvánítom a nevével elhalt adókozonak, kinek állíléit épen oly kedvesen fogadjuk, mint a gazdagnak nagyobb adó-

mányát. „Kicsiny az áldozat, de minden az áldozónak“ eme szavakat alkalmazzom én azon — hihetőleg egyik szegény nő tagjára egyházközeink, ki állíléit az ur oltárára hozza. Isten, ki látta az ő tetteit tükön, fizessen meg neki nyilván. Debreczenben 1887 Szept 12. Némethy Lajos ev. ref. lelkész.

Az ohati birtokok a városi tanács okt. 5-dikén újabb hasznóbéri árverés alá fogja bocsátani, mivel a sept 6-dikán tartott árverésen ígért legmagasabb bérösszegnél a városra nézve még kedvezőbb utóajánlat érkezett be.

Debreczen sz. kir. város virilisei.
Az igazoló választmány tegnap alapította meg a város legtöbb adót fizető törvényhatósági tagjainak 1888-ra érvényes névsorát. E szerint a jövő évben a cenzus alapján következő poléároknak jutnak be a városi közgyűlés tagjai közé Steinfeld Ignác 9316 frt, Szikszay József 3017 frt, Csanak József 2998 frt, Berger Henrik 2214 frt, Riekl Géza 2057 frt, Veesey Imre 1965 frt, K. Tóth Antal 1885 frt, Veesey Zoltán 1766 frt, Kövesdi János 1706 frt, Dr. Szikszai Szabó József 1704 frt, Hajdu Gyula 1669 frt, Dragota Ignác 1621 frt, Aron Miksa 1601 frt, Koszorus Lajos 1522 frt, Kardos László 1521 frt, Dalmy Károly 1479 frt, Schaffer Nándor 1441 frt, Simonffy Imre 1441 frt, Szilágyi Károly 1416 frt, Jámbor Ferencz 1335 frt, Dr. Rothschnek V, Emil 1265 frt, Balszter Agoston 1229 frt, Magyar Gábor 1181 frt, Simonffy Sámuel 1170 frt, Szesztina Lajos 1164 frt, Fodor József 1131 frt, Geréby Fülöp 1119 frt, Riekl Antal 1086 frt, Liptay Miklós 1036 frt, Bérassy Sámuel 1032 frt, Kálmánchelyi Mór 958 frt, Bánay István 921 frt, Steiner Károly 904 frt. Kádár István 870 frt, Dr. Ujfalussy József, 854 frt, Kaszanyiczky Endre 853 frt, Szabó Kálmán 848 frt, Buday József 837 frt, Dr. Zelizy Dániel 784 frt, Veesey Viktor 769 frt, Harsányi Sándor 728 frt, Polgári András 724. Komlóssy Arthur 723, Jóna István 712 frt, Steiberger Gyula 693 frt, Rosenberg Vilmos 678 frt, Harangi Sándor 678 frt, Miklóssy Mózes 677 frt, Nánássy László 672 frt, Reviczky Emil 664 frt, Scheer Bernát 662 frt, Somogyi János 658 frt, Gebauer Károly 654 frt, Weisz Mózes 653 frt, Nánássy Ferencz 653 frt, Hutfless István 650 frt, Kovási Lajos 647 frt, Konty Lajos 640 frt, Fabriczius Géza 635 frt, Komlóssy Deszö 619 frt., Horváth Mihály 614 frt., Horváth István 612 frt., Barcsay Miklós 610 frt., Jenei József 599 frt., Varga Ferencz 592 frt., Szabó Antal 587 frt., Fehér Herman 584 frt., Kuczik Gábor 577 frt., Pásztor János 571 forint, Dr. Kola János 569 forint, T. Legdy László 566 frt., Biedermann Eizig 565 frt. Weisz Leig Lajos 563 frt., Katz Henrik 562 frt, Szepessy Antal 561 frt, Czégyel Ferencz 557 frt, Kovács Sándor 547 frt Léway Ferencz 543 frt. Vilmos Lajos 538 frt, Komlóssy Mihály 530 frt, Vásáry István 524, frt Lőrinczi János 518 frt, Göttl Nándor 517 frt, Szentesy János 515 frt., — Vónéky Pál 514 forint, Harsányi István 514 frt, Balogh Péter 513 frt Dr. Tihanyi Sámuel 511 Horvát Tamás 511 fr, Abraham László 510 fr Simon István 508 fr Tüdös János 503 fr Némess Kálmán 502 fr. E névsor a mult évi he képest tetemes változást mutat fel; számos újlet ember, honoratör kimaradt; ellenben még erősebben van képviselve a földbirtokos osztály. A mult évben az utolsó virilis 346 fr adóval jutott be; míg az idén a minimum 502 frt.

CSARNOK.

A jelzészló.

Orosz novella,
Írta: Garsin V.

Szemen gyermekéjétől fogva tudott fűzfapikot faragni. Lehántotta a vesszőt, kitalarította a belét, likat furtta, a hova kell lett, elmozdította a végét és kész lett a sip, olyan derek, olyan jó, hogy el lehetett rajta fujni minden nótát. Mikor Szemen megöregedett, vasuti ör lett belőle; de azért szabad óráiban még mindig sipokat faragott s eladatta a szomszéd városban: akárhány sipért 2 kopeket is kapott.

Egyszer megint azt mondta a feleségének, hogy várja meg helyette a határai vonatot; azzal vette a kését és ment vesszőt vadolni. Lefele indult a töltésen, az erdő felé. Fél versztréje vasuttól egy kis mocsár volt annak a partján állott egy szép nagy fűz, a mely kitérő sápnak való fát adott. Sok vesszőt metszett; sok idő is teltet belé, mert mire elvágta, a nap már lent járt a szemhatáron. Csönd volt, csak a madarak cicseregettek feje fölött s a száraz galyak ropogtak lába alatt. Mikor kiért az erdő szélére ugy rémlett neki, mintha valami különös zajt hallana; olyat miot mikor vasat kalapácsolnak. Szemen megkötöztette lépteit.

— Vajjou mi lehet az?
Kijutva a strútból, egy kőborgó embert látott a vasut töltésen sebbel lobba dolgozni. Szemen halkkal közlekedett. Azt hitte, hogy megint strófkot lop valaki. De mikor az ember fölkel, látta, hogy véso van a kezében. S az ember bevette a vést egy sin alá: a sin felszakadt és kimozdult helyéből. — Szemennel felfordult a világ. Kiáltani akart, de torkába fult a hang. Vaszili volt!... Szaladni kezdett feléje, Vaszili azonban felkapva szerszámait lefutott a töltésről.

— Vaszili Szepepanovics, atyuskám! Vaszili, galambom! Vaszili, jrr vissza! Vagy legább add ide a vést, hogy helyére tegyék a sin! Senki sem fogja soha megtudni! Jrr vissza! Kérlek! Ne ved oda leked az örök kárhozatnak!

Hiába, Vaszili nem tért vissza: bumentekült a sűrűségbe. Szemen bután meredt maga elé. Leeszte a vesszöket. Ut hevert mellette a sin. Mindjárt jön egy vonat és pedig nem tehervonat! Nem, utasokat hozó vonat. Hogyan állithassa meg? Nincs semmi; se szerszám, se zászló. A sin nem lehet helyére tenni. A strófkot nem csavarhatja be a kezével. Egész a sorompóg, a házíg kell menni a szerszámokért. Nagy Isten, segíts meg!

Szemen szaladni kezdett; futott, futott; míg lélekzete elfuladt és térdre rogyott. Még csak száz öt, még csak száz, de lába nem a táta tovább vinni. Egyszerre göszöpot hall. Ez a gyár... most jönnek ki a munkások. Hat óra van. A vonat pedig hat óra két perczkor érkezik. Isten irgalmaz az ártatlanoknak! És Szemen megáll. Már látja a lokomotív kerekét, a bal kerekét, a mint ki-
többször forog és belefuródik a homokba, azán minden törik s a vonat lezuhban a töltésről. A harmadik osztály tele van. Gyerekekkel, apró gyer-
kekkel!... És a vonat közeledik. Ó, pedig nem tudják, hogy mindjárt meg fognak halni.

— Istenem, mit csináljak? Nem, nem! Már nincs időm, hogy a házig fussak és visszaterjek.

Szemen rohan a kidebott sin felé. Rohan, tán maga sem tudja miért. Ott hagyott vesszöiből felkap egyet, azzal tovább fut, arra, a hol a vonatnak kell jönie. Már hallja a füttyét, hallja, mint dörögnek a sinek mindig erősebben. Nem bír tovább futni. Megáll. Leveszi sapkáját, aztán zsebkendője, kése után nyul és keresztet vet.

— Istenem, ádásod legyen velem!
Végighasítja balközét a késsel. A vér felezőkik, majd lassabban csurog. Szemen megitatja benne a zsebkendőjét. Most már jó piros. Rákötli a vesszöre és csóválni kezdi. Megvan a vörös jelzészló! Lobogtatja, lobogtatja... a vonat pedig közeledik.

— A gépész nem fog meglátni... nem fog meglátni, nem bírja idején megállítani a vonat. Nehéz, nagy vonat, mennyi kocsi!... Lehetszlen!

E a vér csak egyre jobban csurog. Szemen mellére szorítja a sebet, de nem tudja csillapítani a vérzést. Szédül a feje nem lát, fülében harangmorgás morajlik. Nem látja a vonatot, már nem is hallja.

— Ossze kell rogynom, Nem bírom tovább. A zászlót mindjárt leejtem. A vonat keresztlüm gy rajtam. Istenem! Istenem! Segítsé! Segítsé!

Szemen előtt minden fekete lesz, lelkében pedig üresség. A zászló lehull... Nem, a zászló nem hullott le. Egy kéz felkapja és magassan jlobogtatja. A gépész meglátja, elzárja a gőzt, a vonat megáll.

— Az utasok kiugrának a kocikból. Mi történt? Tíz méterre a lokomotívól egy ajult ember fekszik a sineken; mellette egy másik ember áll, kezében véres vászonnal.

Vaszili ránez a lokomotívrá, az utasokra az ajult emberre és lehajja a fejét:
— Fogjanak el... Ki akartam vetni a vonatot a sinekről.

Legújabb.

A „Debreczeni Ellenör“ eredeti táviratai.
ZÁGRÁB. Szept. 13. A törvényszék Starcevic Davidot hat évi sulyos börtönrre, tudori rangjának, az ügyvédség gyakorlásának elvesztésére, irodavezetőjét Starcevic Ivánt pedig 2 évi sulyos börtönrre ítélte.

BUDAPEST szept. 13. A honvédelmi miniszteriumban nagy sikkasztásnak jöttek nyomára, melyet Tomicsics honvéd-

őrnagy számtanácos Schmidler századosal egyetértve hat év óta rendszeresen üzött. — A sikkasztás fefedezése után Tomicsicot Gromon Dezső államtitkár kihallgatta, s az rögtön bevallott mindent, büntársát megnevezte s azonnal letartóztatták. Sürgönyötek a zágrábi zászlóalj parancsnokságnak, mely Schmidlert, a büntársat már valószínűleg a Tomicsics sorsára juttatta.

Felelős szerkesztő és kiadó lapfuttató:
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Kerecsy Vilmos.

Dr. Kentzler József

Torok és gyermekajokban ép ugy mindennemű belbántalmokban rendel-
delelőtt . . . . . 8—9-ig
„uán . . . . . 2—4 ig
Lakása a nagy hatvanutca 1095 sz. alatt a Tamássy-féle házban, a kereskedelmi akadémiával szemben.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

minden faju kályhák

összerakását és kijavítását vidéken ugy, mint helyben elvállalok és pontosan teljesítek, midőn a n. é. közönség eddigi pártfogásáért köszönetet mondva a n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve maradtam

tisztelettel
Guthán János
egyház és főiskolai kályhás.
Kis mester utca végén 1132. sz. a.

LEGUJABB őszi és téli női ruhakelméket

duis választékban ajánl
Kunz József és társa
C Z É G.

Bolthelyiség kiadó.

A székelyhídi uradalomhoz tartozó a székelyhídi piac közepén fekvő ugy nevezett nagy bolt helyiség; mely áll: 2 bolt és lakásból — továbbá egy bolt és egy lakásból — f. h. 26-kán reggeli 9 órakor az uradalmi irodában nyilvános árverésen 3 évre és pedig 1888. április 16-tól 1891. április 15 ig hasznos-berbe kiadandó.

Bánom pénzel ellátott zárt ajánlatokat f. hó 26. delelőtt 9 óráig elfogad az uradalmi számtartóság.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy bécsi bevásárlási utamból hazatérve

női és gyermek kalap

raktáramat az

őszi és téli idényre

a lehető legdusabban és legújabb divatu mintákkal láttam el, olyannyira, hogy képes vagyok a legnagyobb igényeknek is teljesen megfelelni.

Ugyzintén nállam mindenkör

menyasszonyi koszoruk, fátzolok és virágok

nagy választékban kaphatók, megjegyzem, hogy áruim kitérő minősége mellett, még az árak jutányosságára is főszulyt fektettem.

Becsés pártfogást kér

Teljes tisztelettel

Özv. Wertheimer Katalin

divatárusnő
fötér, BIEDERMANN palota.

LEGNAGYOBB ÓRÁS- ÉS ÉKSZERÜZLET DEBRECZENBEN

LÖFKOVITS ARTHUR és TÁRSÁÉ

Főpiacz 2142. sz. a főposta tözsmészadságában, hol is rendkívül nagy választékban a legolcsóbb áron kaphatók:

Óra- és ékszer javítások minden részletekhez.

Ékszer egyfedeles óra 8 ft
 . . . . . kétfedeles 11 ft
 . . . . . egyfedeles ancre 10 ft
 . . . . . kétfedeles 12 ft
 . . . . . egyfedeles remontoir 12 ft
 . . . . . kétfedeles 16 ft
 Niki egyfedeles 8 ft
 Ékszer datum 15 ft
 Arany nő 20 ft
 . . . . . dátum remont. 20 ft
 . . . . . perczre ugró 20 ft
 1 m. hosszú inga-óra 14 ft
 Ugyanolyan óra s felet 15 ft
 1 m. 30 cm. hosszú inga-óra 22 ft
 Ugyanolyan óra s felet 15 ft
 Gyönyörű kristály salom-óra 30 ft
 Fali hajó-óra, járó szerkezettel 5 ft
 Ugyanolyan óra s felet 10 ft
 Irodai v. konyhai halog óra 5 ft
 Ugyanolyan óra s felet 10 ft
 Bresszói-óra francia kistány 3 ft
 . . . . . amerikai nagy 5 ft
 . . . . . utazási czékora 10 ft
 Myosotis új (német) nő hűvös kerek 4 ft
 . . . . . férfi mellű 4 ft
 Valódi granát gyűrű 1 ft
 . . . . . férfi 1 ft
 . . . . . szivecske 3 ft

Ékszer szíves gyűrű 50 kr
 Emallírozott . . . . . emlék 50 kr
 . . . . . gyűrű keleti gyönggyel 1 ft
 Arany nő gyűrű 2 ft
 . . . . . divatos lapos 6 ft
 . . . . . pecsenyomó 2 ft
 Valódi gyémánt nő gyűrű 8 ft
 . . . . . férfi 15 ft
 . . . . . brilliánt 15 ft
 Ékszer lencse alakú függő 50 kr
 Emallírozott nő 1 ft 50
 Valódi granát 1 ft 50
 Arany nő függő 3 ft
 Legúj opal függő patent zárral 9 ft
 Divatos korall függő 3 ft
 Valódi gyémánt . . . . . pat. zárral 14 ft
 . . . . . brilliánt 25 ft
 Ékszer óralánc vékony 2 ft
 . . . . . súlyosabb 3 ft
 . . . . . tisztí óralánc 3 ft
 Arany nő divatos rövid lánc 20 ft
 Arany férfi óralánc vékony 20 ft
 . . . . . súlyos 30 ft
 Arany katmai óralánc 25 ft
 Arany nyaklánc 30 ft
 Valódi tula ezüst óralánc 4 ft
 Aranyozott ezüst nő kereszt 4 ft
 Finom arany 2 ft
 Valódi granát 4 ft
 . . . . . gyémánttal nő 14 ft
 . . . . . férfi 14 ft
 Kutyafő v. lófej ezüst láncra 1 ft
 Ékszer Sz. György talier 1 ft 50 kr
 Finom arany 2 ft

Divatos ezüst szemek kerek 2 ft
 Valódi granát nő 5 ft
 Fekete emallé 3 ft
 Kedvelt ezüst lánczárkók 3 ft
 Div. arany portobonheur kerek 12 ft
 . . . . . kerek nemes opállal 25 ft
 Valódi gyémánt kerek 35 ft
 Kedv. ezüst nő galamb brochéttá 2 ft
 . . . . . róza 2 ft
 Valódi granát nő brochéttá 4 ft
 Fekete emallé 3 ft
 Legújabb nemes opátos 20 ft
 Valódi gyémánttal 25 ft
 Aranyozott ezüst nő medallion 3 ft
 Fekete emallé 3 ft
 Valódi granát 5 ft
 Divatos arany 10 ft
 Valódi gyémánttal 15 ft
 Legújabb német nyakkendő tű 2 ft
 . . . . . világító lámpa 2 ft
 Kedvelt koral 3 ft
 Divatos pillangó 2 ft
 Arany patka 2 ft
 Aranyozott kerekfogó párja 4 ft
 Finom arany 10 ft
 Valódi granát hajlí párja 5 ft
 Aranyozott kedveltszívszízipka 3 ft
 Ezüst férfi lovalgoló bot 7 ft
 Ezüst férfi medallion divatos 2 ft
 Finom arany férfi medallion 14 ft
 Aranyozott eolier lánc 2 ft
 Finom arany 10 ft

6 drb ezüst evő kanál 30 ft
 . . . . . kávé 12 ft
 . . . . . szőlő 12 ft
 . . . . . levesmerő 12 ft
 . . . . . tejmerő 6 ft
 . . . . . vastagcséses kanál 6 ft
 . . . . . kes és villa 16 ft
 . . . . . csemegé eszköz 12 ft
 1 drb . . . . . cukorfogó 4 ft
 . . . . . sótarló 4 ft
 1 . . . . . üveges ezüstkortartó 35 ft
 1 . . . . . gyümölcsartó üveggel 10 ft
 . . . . . ezüst vajtartó 25 ft
 1 . . . . . tomor keverőkosár 30 ft
 Ugyanaz pohárral 25 ft
 1 . . . . . gyertyatartó 35 ft
 1 . . . . . gyermek evőeszköz tokban 5 ft
 Ugyanaz pohárral 14 ft
 1 . . . . . nagy templomi kehely 40 ft
 1 . . . . . pár ezüst konyvartartó 80 ft
 1 . . . . . ezüst tentartó 15 ft
 1 . . . . . szép ezüst serög 25 ft
 1 . . . . . nagy templomi kehely 40 ft
 1 . . . . . pár szép ezüst virágtartó 30 ft
 1 drb ezüst gyűszű 80 kr
 . . . . . ezüst és olajtartó 25 ft
 1 . . . . . gyönyörű trancsír eszköz 20 ft
 6 aranyozott csemegé kes 14 ft
 . . . . . fekete kávé kanál 10 ft
 1 . . . . . szép varrógépező 6 ft
 1 . . . . . ezüst kőcsés 12 ft
 1 . . . . . pár ezüst szonora gyertyatartó 40 ft
 1 drb ezüst gyűszű 80 kr
 . . . . . dohánytartó 12 ft

Minden óráért 1 csi jótállás vállaltatik. — Az összes árak a m. kir. fényképek hivatal próbájával vannak ellátva. — Az árak valódiságáért jótállás vállaltatik. — Az inga órák a legrendesebben csomagoltatnak.

ELADÓ TISZTI NYEREG.
 Egy tökéletesen felszerelt gyalog tisztí nyereg azonnal óleson eladható. Közélebbet e lap szerkesztőségénél.

Én, Csillag Anna

185 ctm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam föltalált kenőcs 14 havi használat után nyertem, mely megakadályozza a hajhullást elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbort, uraknál elősegít egy teljes erőszakánövét, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakállnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megőrizi korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Egy köcsög ára 50 Ft. 1 ft, 2 ft. Postával küldés napoként a pénz 10 l-ges beklődése vagy postautávitel mellett az egész világra.

Csillag és társa.
 BUDAPEST,
 Kir. ly-utca 26.

Szerkesztőség és S. Schényi-utca SIMON kereskedésénél

HIRDETÉS

Jóírózati pénzek és a kiadalmat a lap szerkesztőségénél minden közleményre fogadtatnak

Értekezletet levelek fogadtatnak

XIV. évfolyam

Francia-ország

(T.) Azt nyert a nagy ga suliro c-ászari pa'ota e holmi jött-ment tolakodót, tisztess mert nagyon pálták. s ezzel ugy lemondott egy kölán a balkáni ura legalább) mintser kalpagu demokra rátságtát vegye ig az orosz legmagas koronázatlan földselemekkel a kom Ausztria-Magyarom hogy most ő poli túrtják a francia zását és bizalmas világ szemé láttá kesznek.

És a köztárs krónikája ismét g pasztalással, amit de nagyon találó diplomácia hogy: ka macskával, nem képzeltető között.

Ugy látszik, köztársaságnak, nemzet büszkesége l-k nem csálnak, váron. Hiszen a n és királyi urak el országban nem val méltó lehet, kik egy nagy szolga ben egy kis szo még pedig a franc den köztársasági Ideig órai tartón sasági szini előada

A „Debreczeni Duflost ur és

— Huz

Irta: Eug

Az ur Toinette m gterítette az a-za gel óta távol van. Ö

A szony: S zonyos voltam benne tetlenség menekedni

Ur: Igaz, kedv degeket vár ebédre, maradni, a helyett, h kosson a városban.

A szony: E egészen meztelen ak ebédnél, mert már n vennem.

Ur: Csodálatos ebédünkél nincs mit renyéidebe kámfort ké férgek rubádat fölesz

A szony: U a kérdést, de szeretné vendégeket, ha véletl vegyen lenné: . . . netten-k?

Ur: Mindeneke csak ez volt a piaczo delt házi nyul, szép spárta.

A szony: D sok számára, való! . . .

Ur: Tudós e ny ki itt felelte, mikor bából, a nélkül hogy nekünk.

A szony: T mellett kell maradnu mert csak így fogják

Centrális-Cimbalom.

Legújabb találmány, Ausztria Magyarországon szabadalmazva.

Azon előnyvel bír, hogy szerénye és fenéke a) valamint felső lapja b) domboru alakban van készítő, a cimbalom fenéke alatt 5 vasrud c) van elhelyezve melyek a szerény két oldalát tartják össze és csavarok által úgy mint a felső hurok feszíthetők meg, miáltal úgy a szerény mint a fonék a repedéstől megóvatik, igen tartós hang-t nyújt és így a centrális cimbalom úgy a hangban valamint a szerkezetben is miadene ddig alkalmazásban volt cimbalomtól föltalál. — Legújanyosabb áron kapható a feltalálónál

Appel Ignác
 hangszerkészítő Budapest
 Gróf Károlyi-utca 5. szám és magyar-utca sarkán 18. szám.
 Prospectusok kívánatra ingyen és bémentve küldetnek.

MARKUS MIKSA férfi divat üzlete Debreczen

Van szerencsém a n. érdemű közönséggel tudatni, hogy a főtéren Vecsei ház alatt

„VÁRADY ISTVÁN”
 üzég alatt levő üzletet ávettem, és a raktáron levő

kalapokat gyári áron

bocsátom a n. érdemű közönség rendelkezéére.

A tis telt közönség becses pártfogását kérve

maradtam tisztelettel

MARKUS MIKSA.

MARKUS MIKSA férfi divat üzlete Debreczen

GANZ és TÁRSA,

vasöntő és gépgyár részvénytársaság
 Budapest.

Azon óriási előnyökkel szemben, melyekkel a nagyobb malmok bírnak, a kisebb malmokra nézve életkérdéssé vált már berendezésüket tökéletesíteni, a mi egy részt hangszerek felállítását által melyek kevesebb erővel sokkal jobb munkát végeznek és más részét jó szerkezettű turbinák felállítását által elérhető a étező vízi erőt jobban kihasználják, mint a vízi kerekek.

Ezen különlegességeinken kívül ajánlkozunk villanyos világítási berendezésekre gyárak és egész városok számára.

Tisztelettel:
GANZ és TÁRSA,
 vasöntő és gépgyár részvénytársaság
 Budán.

BOGYAI ZSIGMOND
 1-es sárospataki gőz-hengermalom. Sárospatak, 1887. május 16.

Tekintetes Ganz és társa uraknak
 Budapest.

A midőn számlájára kiegy nitésűl ide esatolom . . . egyuttal örömost adok megelégedésnek kifejezést, amennyiben a XXI. sz. hengerszék úgy a közönséges örlésnél, mint a pitlésnél a közönséget teljesen kielégíti olyannyira, hogy míg a kőveken csak 10% örlési díj, a hengeren pedig 12% vám vétetik, mind hengeren kíván örltetni Attól tartok, hogy aratás után kevés esz egy hengerszék a vendégmalomban.

Kiváló tisztelettel:
HABERL KÁROLY,
 molnármester, Au.

Lg. Bogay Zsigmond s. k.
 Saxen, december 12.

T. cz. Ganz és társa uraknak
 Budapest.

Nékem szállított darálószék felállítása alkalmával, mely semmi kívánálót sem hagy, üzemeltet oly néreket öltöt, hogy kénytelen valék az Önöknek szánt pézt az fizetbe befektetni. Ezen hengerszék nagyon kevés igényel s ép annyit állít elő, mint a francia kőjárat. Örlésnél kevés darálást tet, de annál több darát eredményezünk, úgy, hogy azon magam, mint a többi molnárok nagyon csodálkozunk.

Ennek következtében könnyen versenyezhetek a többi műmalmokkal. Kötelezve érzem magamat legszívesebben köszönetemet nyilvánítani, mely lévén győződve, hogy más czégnél aligha lettem volna így kiszolgálva. Tisztelettel:
 (4)
 Karl Haberl s. k.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntödéje
 BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földhirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszékék

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1887. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchényi-utca, SIMON-ház.